

Zpíváme s porozuměním – Využití textů písní k rozvoji čtenářské gramotnosti a v mezipředmětových vztazích

ŠÁRKA VEJVODOVÁ

Čtenářská gramotnost znamená:

Přemýšlet. Používat čtení k rozvoji vlastních schopností.

Co dělá přemýšlivý čtenář? Představuje si – vychází ze životní či čtenářské zkušenosti, pokládá si otázky, komentuje, předvídá, shrnuje.

Příklad: pro kterou ukázkou jste dostatečně gramotní?

- Reakční rychlost je definována úbytkem látkového množství některé z výchozích látek v závislosti na čase nebo přírůstkem látkového množství některého z produktů reakce v závislosti na čase děleným stechiometrickým faktorem této látky. Probíhá-li reakce za konstantního objemu, můžeme reakční rychlost definovat také úbytkem molární koncentrace některé výchozí látky nebo přírůstkem koncentrace některého z produktů reakce.

- Lesem se procházela malá dívenka v červené vestě, s košíčkem v ruce a vesele si zpívala. Na hlavě měla velkou bílou mašli ve tvaru květiny.

Čtení je myšlení!

K rozvoji čtenářské gramotnosti využíváme metody kritického myšlení.

Ve všech metodách je využíván model E – U – R.

Základních metod RWTC je asi 50.

Písňové texty jsou, vedle literatury, skvělým pomocníkem při výuce čtenářské gramotnosti.

Praktické ukázky:

Můj milý, Ježíšku

Co očekáváte od Ježíška a proč?

Představte si, že jste nejbohatší člověk na zemi.

Představte si, že Ježíšek opravdu existuje.

Co byste si přáli a proč?

*Můj milý Ježíšku, píšu ti psaní,
já nechci k Vánocům to, co je k mání.*

*Chci modrou želvu s chobotem
a růžovej strom na totem
a myš, co mluví pod vodou,
a pomník s ruským vévodou,
chci autobus pro dvě stě hus
a velblouda, co zpívá blues...*

Děti rozdělíme do 10 skupin podle jednotlivých veršů.

Každá skupina vymyslí důvod, proč má zpěvák taková přání.

Ukázky z prací:

...modrou želvu s chobotem... Jednou jsem vysávala a vysavač vypadal jako želva s chobotem, představovala jsem si, že je to náš domácí mazlíček, který chodí po bytě a vysává.

...velblouda, co zpívá blues... Kdybych měla velblouda, co zpívá blues, zpíval by a já bych tančila, měli bychom ho místo rádia, chodil bych s ním po poutích, aby mi vydělával.

C

h

y

b

...rybník z krokodýlích slz... Měl bych ho za domem a protože nosí štěstí, mohl bych se v něm koupat.

...kroužek dýmu, kterej zmrz... Dávala bych ho jako dárek – ozdobný náramek, prstýnek,

rám zrcadla. Dala bych ho jako originální svatební dar.

Děkuji za vaši pozornost!

Obrazová příloha

Chruchruchrudoš

Řekni si název písně několikrát za sebou. Přemýšlej a napiš jakou náladu v tobě název písně vyvolává: veselou, smutnou, zamilovanou...

Kdo bude Chruchruchrudoš? Proč si to myslíš?

Je to prima, že mám bráchu
Je s ním le le legrace
V noci mě však drží v šachu
Z protilehlé matrace

Co to znamená, když někdo někoho drží v šachu?

Chru chru Chrudoš hrozně chrápe
To to to mě zabije
Jen si lehne na kanape
A už začne árie

***Kdo píseň zpívá a o kom?
Co dělá Chruchruchrudoš?***

Vyber správné tvrzení:

Kanape je široká spací pohovka.
Kanape je nádoba, kam nakape voda.
Árie je skladba pro sólový hlas.
Árie je tichý vodopád v Amazonii.

Dávno je půlnoc
 Nebe se chvěje
 Padají hvězdy z oblohy
 A jenom já vím
 Proč se to děje
 Ach bože jak jsem ubohý

Trošku mě to vážně ruší
 Jinej by si možná zvyk
 Já už z toho na mou duši
 Začínám mít ti ti tik

Chru chru Chrudoš hrozně chrápe
 To to mě zabije
 Jen si lehne na kanape
 A už začne árie
 Chr chr chrchrchrchr
 Dávno je půlnoc
 Nebe se chvěje
 Padají hvězdy z oblohy
 A jenom já vím
 Proč se to děje
 Ach bože jak jsem ubohý

Co se děje, když Chruchruchrudoš chrápe?

Zažil jsi někdy chrápání? Mohl jsi spát? Jak ses cítil? Jaké zvuky dělají chrápající lidi?

Proč asi vzniklo pro bráchu jméno Chruchruchrudoš?

Křestní jméno Chrudoš existuje, ve starším kalendáři měl Chrudoš svátek 22. ledna (nyní Slavomír).

Toto jméno bylo vytvořeno básníkem Václavem Hankou.

V básni „Libušin soud“ vystupují hádající se bratři Chrudoš a Šťáhlav.

Jméno je spojováno se slovesem „chruditi“, tedy „oslabovat“.

Chrudoš tedy znamená „ten, kdo oslabuje“.

Toto křestní jméno se nevžilo a tudíž se používá velmi zřídka.

Můj milý, Ježíšku

Robin Král

Petr Pazour

Můj mi-lý, Je-žíš ku, pí-šu ti psa-ní, já nech-ci k Vá-no-cům
to, co je k má-ní. Chci mod-rou žel-vu s cho-bo-tem a rů-žo-
vej strom na to-tem a myš, co mlu-ví pod vo-dou, a pom-ník s rus-kým vě-vo-dou, chci au-to-
bus pro dvě stě hus a vel-blou-da, co zpí-vá blues, a prou-žko-va-nou go-ri-lu a le-do-
vou kru na Ni-lu a ka ná-rka, co ří-dí vlak a kau-ču ko-vej Ca-dil-lac.
Můj mi-lý, Je-žíš-ku, řek-ni to má-mě, nes-to-jím o vě-ci,
co ma-jí v krá-mě. Chci šne-ka, co mě do-že-ne a polš-tář z do-by ka-men-né, a ka-ted
rá-lu z pa-vích per, let na pla-ne tu Ju-pi-ter a čty-ři vrab-ce z Ha-be-še a lis-to-no-še na stře-še a ko-leč
ko-vou zad-ní-ci, kte-rá mě sve-ze k rad-ní-ci, a krou-žek dý-mu, kte-rej zmrz a ryb-ník z kro-ko
dý-lích slz. Tak už běž Je-žíš ku, u-tí-kej hy-jé,
při-nes mi ba-lí-ček fan-ta-si-e, fan-ta-si-e.

Chruchruchrudoš

text: Robin Král

hudba: Petr Pazour

$\text{♩} = 220$

Je to pri-ma, že že mám brá-chu, je s ním le-le - leg-ra - ce, v no-ci mě však

dr-ží v ša chu z pro-ti - le-hlé mat-ra - ce. Chru-chru chru-doš

hroz ně chrá-pe, to to to mě za-bi - je, jen si leh-ne na ka - na-pe

a už zač-ne á - ri - e. Dáv-no je půl - noc, ne-be se

chvě-je, pa-da-jí hvěz dy z ob - lo - hy a je-nom já vím, proč se to

dě-je, ach bo-že jak jsem u-bo-hý— Troš-ku

mě to váž ně mr-zí, ji-nej by si mož-ná zvyk, já už z to-ho na mou

du-ši za-čí - nám mlt ti - ti - tik. Chru-chru chru-doš hroz ně

chrá-pe, to to to mě za-bi - je, jen si leh-ne na ka - na-pe a už

zač-ne á - ri - e. Dáv-no je půl - noc

ne-be se chvě-je, pa-da-jí hvěz dy z ob - lo - hy a je-nom

já vím, jak se to dě - je,

ach, bo - že jsem tak u - u - bo - hý.